

2 KORINTA NE

Paulom dis tcgāyas cám di sa Korinta ne koe

Téé-cookg'ai sa

Cám dis tcgāyas Paulom di sa Korinta ne dis kerekēs cgoam kò tshúù qgáì koe hää x'aè ka góáèa hää. C'ëe ne kerekēs di nea kò cg'âè zi dàò zi cgoa Paulo ba qaru cga, igabam kò Paulo ba gam di qáò tcáóan x'ái, a ba a ko kaisase tc'ëe, xg'ae ne gha a tòóku sa. Tcgāyas di xòèan tc'âà di koem ko Paulo ba Korinta dis kerekēs cgoam ma tòókua hääs ka kg'ui. A ko nxäe, ntam kò ma cóèkuan ka hëé, naka kerekēs koe hànä q'aa-q'aasean ka hëéthëé ma xgóàse xoa sa, a ba a ko kaisa qâè-tcaoan gam di x'ái, gam di xgóàse xoa nea tcóósean hëé naka xg'ae a tòókuan hëéthëé óágara hää khama.

A ba a ko nxäaska kerekēs sa dtcàrà, qâès tcáós di aban ne gha ëe ko hùikuan qaa ne dtcòm-kg'ao ne Jutea koe hànä ne máà sa (8-9).

Chôò di xu tcee xu (10-13) koem ko Paulo ba gam di tsééan x'aè úú-kg'aom ii di kg'uaia máá, ëe kòo máá, ganea tseegu di ne x'aè úú-kg'ao ne e témé ne khóè ne Korinta di ne koe, a ne a ko Paulo ba chìbi-chibi ne, a ko máá: "tseegu di tama baa," témé ne.

Qaa-qaasa kg'uaia ne:

- Xg'ae a tòóku sa
- x'aè úú-kg'ao

Tcgāyas q'oo koe hànä zi:

- Paulo ba hëé naka kerekēs Korinta koe hànä sa hëéthëé e (1-7)
- Dtcòm-kg'ao ne Jutea koe hànä ne marian xg'ae-xg'aea máá sa (8-9)
- Paulo ba ko gam di tsééan x'aè úú-kg'aom ii di kg'uaia máá (10-13)

Paulo ba hēé naka kerekis Korinta koe hèna sa hēéthēé e (1-7)

Tsgáñkaguku zi

1 ¹Paulo ra a, Jeso Krestem dir x'âè úú-kg'ao ra, Nqarim ma tc'ëea khama, a ra a gatá ka qõesem Timoteom cgoa hää.

Korinta koe hènas kerekis Nqarim dis koe hēé naka gane wèé ne tcom-tcomsa ne wèém Akaiam koe hèna ne hēéthēé tsam ko **ncées tcgāya sa góá máá**, a ko máá:

²Nqarim gatá ka Xõò ba hēé naka X'aigam Jeso Kreste ba hēéthēé tsara koe guua hää cgóñkuan hēé naka tòókuan hēéthēé méé i gatu cgoa hää, témé.

Paulo ba ko Nqarim di qgài-qgai-tcáókuan qâè-tcaoa máá

³Nqarim gatá dim X'aigam Jeso Krestem ka Xõò ba méém dqoñmmè, Abom thõò-xama-máákuan di ba, Nqarim wèé qgài-qgai-tcáókuan di ba, ⁴Gaam ncée ko wèés qóríns gatá dis q'oo koe qgài-qgai tcáó ta a ba, nxäasega ta ga gatá kúrú a gane ëe tâáka zi qórízi q'oo koe hèna ne qgài-qgai tcáó ka, gaas qgài-qgai-tcáókus ncée ta gatá igaba Nqarim koe hòòa hää sa. ⁵Eë i ko ma Krestem di xgàrasean sixae **di kg'öean** koe kaisase x'âíse khamaga i ko Krestem koe guu a sixae di qgài-qgai-tcáókuan kaisase x'âíse khama. ⁶Ncëè qórínan q'oo koe xae kò hèna ne i ko nxäan kúrú tu u tu gha qgài-qgai tcáóè a kgoaraè. Ncëè qgài-qgai tcáóè xae kò ko ne tu gha gatu **igaba theé** qgài-qgai tcáóè, si gha ncées qgài-qgai-tcáóku sa kúrú tu u tu qâò tcáóan cgoa qarika téé, gaa xgàrasean ëe xae sixae igaba theé hää-q'ooa koe. ⁷Si gatu koe xae úúa hääs nqòò sa qarika téé, xae q'ana hää, ëe tu ko ma **sixae khama ma** xgàrase khamaga tu gha ma **sixae khama ma** qgài-qgai tcáóè sa theé.

⁸Sixae ka qôese ga tuè, qórínan ncée xae kò Asia dim xg'aeukum koe úúa hää ka tu gha q'aa sa xae ko tc'ëe: kaisase qórína nqáé xaea hää qórínan q'oo koe xae kò hää, xae kò cûí nqòò ga úú tama kg'öè xae gha di i. ⁹X'ooan xgàrasea máá sa xae kò máàèa hää, ta xae kò tc'ëea hää. Igabagas **kò ncées gúù sa kúruse cgae xae e**, nxäasega xae gha tâá sixae koe dtcâàse, igaba Nqarim koe ka, ncée kò ëe x'óóa hää ne x'ooan koe ghùi ba. ¹⁰Ncëeta ma cg'öè-cg'oegea x'ooan koem kgoara xaea hää, a ba a gha **qanega** kgoara xae e, xae Gam koe nqòòa xae tòóa hää, qanegam gha kgoara xae e di i. ¹¹Cgóñna hùi xae e naka còrèa máá xae e. Naka ne gha nxäasega kái ne khòé ne còrèa máá xae e, nakam gha Nqari ba ts'ee-ts'eekg'ai xae e, naka ne kái ne qâè-tcaoa máá Me.

Paulo ba ko nxæe, dùús domkam kò gam di zi dàò zi koe tc'ëea kabi sa

¹²Ncëea sixae ko dqoñmse cgoas ga si i: sixae di tcáóne chìbi-chibi xae e tama, igaba i ko nxæea tseegukagu, ncëem nqñoóm koe xae tcom-

tcomsan hēé naka Nqarim di q'ano-tcáoan hēéthēé cgoa kg'ōèa hāa sa. Gatu cgoa xae ko hāa ka xae kò kaisase kái-kg'aise **ncēeta ma kg'ōèa hāa**, nqōóm ko ma tc'ee khama tamase, igaba Nqarim di cgómkuan koe guu a.¹³⁻¹⁴ Nxárá tu gha a kómá q'āa gúúan xae ko góá máá tu u. Gatà tu ko ncēeska cg'árése kómá q'āa xae e igabar nqòónan úúa hāa, hāà tu gha cg'oèase kómá q'āa xae e sa. Nxāasega tu gha gatá dim X'aigam Jesom dim cám ka sixae ka dqomse ka, ëe xae ko hāà gatu ka dqomse khamaga ma.

¹⁵ **Qāese ta ko tsééa xg'ae di** tcoman ncēer úúa hāa khamar ko kg'aia gatua dàra tu u kg'oana, nxāasega tu gha cám **q'oro dàrakuan** di ts'ee-ts'eekg'aikuan hòò ka.¹⁶ Tc'ee ra kòo, gatu koer gha guu a Maketonia koe síí sa, a ra a gaa koe guu a gaicara gatu koe hāà sa, a ra a nxāaska gatu ka Jutea koe tsééa úúé sa.¹⁷ Eér kòo ncēes tc'ee sa kúrú ka ra gáé kòo kg'ama subusase kúrú si? Kana ra gáé ko tiri tc'eean kg'amaga Nqarim cgoa kg'ui tamase^a kúrú? **Qháésegá** ra gáé ko tiris "Eè" sa **kabi**, si "Eē-ëe" sa ii, si tiris "Eē-ëe" sa "Eè" sa ii?¹⁸ Igabagam Nqari ba tcom-tcomsa Me e khamaga i ma sixae di tchōàn **gatua xae ko bìrì tu u** "Eè" sa hēé naka "Eē-ëe" sa hēéthēé tama a.¹⁹ Nqarim dim Cómá Jeso Krestem, ncēe i kò Gam ka gatu xg'akeu koe tíí ka hēé naka Silefanom^b ka hēé naka Timoteom ka hēéthēé xgaa-xgaaë ba kò "Eè" sa hēé naka "Eē-ëe" sa hēéthēé di tama khama, igabagam Gabá wéé x'aë ka "Eè" Me e^c.²⁰ Nqari ba ga nta noo zi nqòökaguku zi kúrúa hāa igaba zi wééa zi ga Krestem koe "Eè" zi i khama. Gaa domka ta ko Krestem koe guu a **Gam di kg'uián koe** Amen, témé, nxāasega ta gha Nqari ba dqom ka.²¹ Me Gaam ncēe ko kúrú xae e xae gatu cgoa Krestem koe qarika téé ba Nqari Me e. A ba a kò gataga ntcáá tcúú ta a,²² a kò Gam di **q'ōòkuan** gatá koe tòò x'áis *iise*, a Gam dim Tc'lee ba tc'lää ko a tcg'òòè gúúan khama ma gatá di tcáoan koe tcää, **ncēe hāàko gúúan ko tééa máá a.**

²³ Nqari bar kò tirim tééa-máá-kg'aom iise tcii: Korinta koer kò táá kabise, nxāasegar gha táá qómí zi koe tcää tu u ka.²⁴ Sixae gha gatu di dtcòmán koe x'aiga ka tamase, igabaga tu gha qâè-tcaoan úú ka xae ko tsééa xg'ae. Dtcòmán ka tu ko qarika téé khama.

2 ¹⁻² Ncēe **síí cgaet u ur kòo a ko thòò-xám̄kagu tu u, ne ia gha diín qâè-tcaokagu te, gatu ëer thòò-xám̄kagu tu oose?** Gaa domkar kò bìrísea hāa, gaicarar cuiskaga thòòs dàra sa gatu koe dàra hāa tite sa.³ Gaa domkar kò **ëes tcgäya sa góá máá tua:** nxāasegar gha táá gatu ka síí thòò-xám̄kaguè ka, gatu ëe ga kò qâè-tcaokagu tea tu. Gatu wééa tu koer tcoman úúa hāa khama, ncēe qâè-tcaoa ra kò hāa ne tu qâè-tcaoa

a 1:17 Nqarim cgoa kg'ui tamase - Gerika sa ko máá: "cgàam ko ma tc'ee khama ma," témé.

b 1:19 Silefano - Silefanom di c'ee cg'òèa nea Silase e.   **c 1:19** Gabá wéé x'aë ka "Eè" Me e - Ncēe zi kg'ui zi ko gataga ncēes gúú sa méé: "Gam koes "Eè" sa kúrúsea hāa," témé.

hää sa. ⁴Eēr kòo ēes tcgäya sa góá, kar kòo kaisase thōðan xám a kòo qão tcáo khama. Kái tcgái-tshàran cgoar góá sia, a ra a kò thōð-xámkagua tu tc'ee tama, igaba tu gha nxāasega q'ää, kaisa ncàmá ner gatu koe úúa hää sa ka.

Paulo ba ko Korinta ne ntcàm, chìbi-kg'ao ba ne gha qgóóá máá sa

⁵Ncée thōðan kúrúa hääam khóè ba tíia kaisase thōð-xámkagu te tama, igabam ko gatu wèé tu c'ëem dàòm ka thōð-xámkagu (qóíñkaguar gha máá tu u sar tc'ee tama). ⁶Kái-kg'aise tu ëeta iim khóè ba xgàra hää khama i nxääkamaga tc'ääò mea. ⁷Ke méé tu ncéeska kqbise naka qgóóá máá me naka tua qgài-qgai tcáo me; tama kò ii nem gha kaisa thōðan ka tààè. ⁸Khamar ko dtcàrà tu u, ncàm mea tu hää sa tu gha nxæea tseegukagu sa. ⁹Ncées gúùs domkar kò **gaas tcgäya sa** góá máá tu u, nxääsegar gha qäèse bóða q'ää wèés gúùs koe tu komsanan úúa hää sa ka. ¹⁰C'ëem khóèm ee tu ko qgóóá máá bar ko tñi igaba qgóóá máá. Ncée gaas kar gha qgóóá máá mes gúùs c'ëes kò hèna ner ko Krestem cookg'ai koe gatu domka gatà hëé. ¹¹Nxääsegam gha satana ba táá tàà ta a ka. Gam di kàan ta q'ana hää khama.

¹²Eēr ko Teroa koe síí Krestem di qäè tchöàn xgaa-xgaa kar ko bóò Me X'aiga ba nquu-kg'ämí ba xgobekg'ama máá tea; ¹³igaba i kò tc'ëea te táá x'äèan hòò a sää, tñi qöem Tito bar kò gaa koe táá sao-xg'ae khama. Ra kò nxääaska x'äè ne a Maketonia koe qöö.

Krestem koe xu Pauloa xu kare xu xg'ääò xu khama ii

¹⁴Igabar ko Nqari ba qäè-tcaoa máá, ncée ko Krestem koe wèé x'aè ka tc'läà-cookg'ai xae e, a ko **wèé zi qgäì zi koe** Gam dis tàà sa x'áía te ba, a ba a ko sixae koe guu a wèé xu qgäì xu koe Krestem ka q'ääan tsai-tsai, karem xg'äòm iise. ¹⁵Kare xae xg'ääò xae, Krestem ka tcg'ðó a Nqari ba máàèa hää xae e khama, **ncée ko tsai-tsaise xae**, ee ko kgoaraè ne xg'aeku koe hëé naka gane ee aagusea hää ne xg'aeku koe hëéthëé e. ¹⁶Eëe **ko aaguse** ne koe xae x'oos di xae xg'ääò xae e, igaba xae ee **ko kgoaraè** ne koe kg'öès di xae xg'ääò xae e, ka ia gha diín ncée zi gúù zi ka kg'anoëa hää? ¹⁷C'ëe ne ncée kái ne khama xae ii tama khama, ncée ko Nqarim dim kg'ui ba xgaa-xgaa ne, nxääsegan gha qguù ka, igaba xae ko Nqarim ka tsééèa xae khóè xae iise q'anos tcáós cgoa hëé, naka Nqarim cookg'ai koe hëé naka Krestem di qarian cgoa hëéthëé kg'ui.

Pauloa xu käbas qáé-xg'aes di xu tséé-kg'ao xu u

3 ¹A gaicara xae ko tshoa-tshoa a koase? Kana xae ko, c'ëe ne khóè ne khama ma, q'ää-q'äko zi tcgäya zi gatu di zi kana gatu koe guua hää zi qaa? ²Gatua sixae di tu tcgäya tu **q'ää-q'äko** tu u, tcáoa xae koe góásea hää tu, a wèém khóèm ka q'ääèa hää a ko nxáráè tu. ³Krestem

koe guua hää tu tcgäya tu u sa tu ko x'áí, sixae ka góáèa hää tu, góá hìim ka tamase igaba kg'öea hääam Nqarim dim Tc'ëem ka góáèa hää tu, nxõán di tafolean koe tamase igaba khóéan tcáó di tafolean koe.

⁴Krestem koe xae guu a Nqarim cookg'ai koe gaas gúù sa qarika dtcòmà hää. ⁵Sixae di qarian koe i guua hää^d ta xae méé tama, igaba i sixae di qarian Nqarim koe guua hää, ⁶ncée ko kúrú xae e xae kabas qáé-xg'aes di xae tséé-kg'ao xae ii ba. **Ncées qáé-xg'ae sa góá tòóèa hää x'áèan dis qáé-xg'aes** tama si i, igabas Tc'ëem di si i. Góá tòóèa hää x'áèa ne ko cg'löo, igabam ko Tc'ëe ba kg'öekagu khama.

⁷X'áèa ne kò nxõán koe góáèa hää, i kò ëe i ko tcg'òó a ko máàkuè ka Nqarim di x'áàn x'áise. I kò gataga Moshem di kg'láian kaisase x'áà. Xòm x'aèa ne i kòo x'áà igaba i kò Israele di ne khóè ne kúrú ne táá bòó me. Khama ncée x'oo sa ko óaga x'áèan kòo ëeta ma ma x'áà, ⁸ne sa nxääaska Tc'ëem ko Gam di tsééan koe guu a óágas x'áà sa ntama noose kaia hää! ⁹Xgäraku sa ko óám dàò ba kò x'áàn úúa hää, ka ba ko nxääaska ëe ko tchànoan óám dàò ba nta noose kaisase x'áà! ¹⁰**Kabas qáé-xg'aes** di x'áà nea *nciís qáé-xg'aes* di x'áàn koe gúù cgáé tama, *kabas qáé-xg'aes* di x'áà ne *ko nciís qáé-xg'aes* di x'áàn kaisase nqáé khama. ¹¹Ncée ëe xòm x'aèan hääs *qáé-xg'aes* kò x'áàn úúa hää, ne ia gha nxääaska ëe chöò tamase hääs *qáé-xg'aes* koe nta noose kaia x'áàn hää!

¹²Ncées nqòò sa xae úúa hää domka xae ko kaisase kgoarasea hääse kg'ui, ¹³a xae a Moshem khama ii tama, ncée ko kg'áía ba qgáím cgoa qàbi ba, nxääsegä ne gha Israele ne kg'áía ba koem ko ma *x'áà ba* xgäáse sa táá bòò ka. ¹⁴Igaba i kò gane di tc'ëean tcéekg'ammèa; ncée cám ka igabas kòo nciís qáé-xg'ae sa nxáràe nem gaam qgái ba qanega hää, a xgòre-kg'aiè tama, Krestem koe cúigam ko guu a séèa tcg'òóè khama. ¹⁵Ncée cám ka igaba ëes kòo Moshem **dis Tcgäya sa** nxáràe nem qgái ba tcáóa ne qàbia hää. ¹⁶Igaba ëem kòo khóè ba X'aigam koe kabise nem ko qgái ba tcg'òóè. ¹⁷Me X'aiga ba Tc'ëe Me e, i ëem X'aigam dim Tc'ëe ba hànä koe kgoarasean hää. ¹⁸Igaba ta ko wèéa ta ga xgòre-kg'aièas kg'áís cgoa Nqarim di x'áàn x'áí. Eém ko ma X'aigam ncée Tc'ëe ii ba gatá koe ma tséé khama ta ko ma kabise a Gam khama ii, a ko c'ëes x'áàs koe guu a c'ëes koe síí.

Pauloa xu Nqarim di qguùan úúa, góman di gäban koe

4 ¹**Nqarim di** thòò-xama-máákuän koe xae guu a ncées tséés **Gam di** sa úúa hää, domka xae xhöen-tcáó tama, ²igaba xae ko chómsea hää zi gúù zi saucgaekaguko zi kgoarasea hääse xguì. Kàakuan xae tséékagu tama, a xae a Nqarim dim kg'ui ba kàmakagu tama, igaba xae

^d 3:5 Sixae di qarian koe i guua hää - Gerika sa ko máá: "C'ee gúù ga xae úú tama ncée gha kúrú xae e xae máá, ncées tséé sa xae gha kgoana a kúrú," téme e.

ko tseeguan tchànose x'áí, nxääsegaa ne gha wèé ne khóè ne tcáoa ne koe q'ää a tcom xae e ka, Nqarim cookg'ai koe xae káà chìbi xae e sa. ³Igaba ncéè xgaa-xgaa xae ko qäè tchòàn kò *qanega c'ee ne koe* chómsea hää ne i gane ée aagusea hää ne koe chómsea hää. ⁴Ncéem nqöóm dim nqári ba gane ée dtcòm tama ne di tcl'ean ntcùú-ntcuua hää, nxääsegaa ne gha Krestem di x'áàko qäè tchòàn di x'áàn táá bòò ka, *Krestem* ncéè Nqarim dis ii sa úúa^e ba. ⁵Sixae ka xae xgaa-xgaa tama khama, igaba xae ko Jeso Kreste ba X'aiga Me es ka xgaa-xgaa, xae sixae Jesom domka gatu di xae qäà xae e. ⁶Nqarim ncéè xg'ao máá: "X'áà ba méém ntcùúan q'oo koe x'áà," témez ba kò Gam dim x'áà ba kúrú me tcáoa xae q'oo koe x'áà, a ko Krestem di kg'áfan koe guu a Nqarim di x'áàn q'lákagu xae e khama.

⁷Igaba xae ncéè qguùan úúa hää góman di gában koe. Ncées gúù sa ko x'áí, kaisase kaia hää qaria ne Nqarim koe guua hää sa, sixae ka tamase. ⁸Qarika xae ko wèé za tcãoè, igaba xae tòm-tommè tama; a ko nqùu-nquuè, igaba xae bòòa xguise tama; ⁹xgàraè xae kò, igaba xae aaguè tama; xg'áma xae kò qáúè, igaba xae cg'ooa xgääè tama. ¹⁰Wèé x'aèan ncéè kaga xae tc'áróa xae koe Jesom di x'ooan dcééa hää a ko caate cgoa, nxääsegaa i gha théé Jesom di kg'óean cgáé-q'ooa xae koe x'áíse ka. ¹¹Sixae ncéè kg'óëa hää xaea wèé x'aèan ncéè kaga Jesom domka x'ooan tshàu q'oo koe hànna, nxääsegaa i gha Jesom di kg'óean sixae dim cgáé-q'oom kaàkom koe x'áíse ka. ¹²Gaa domkas ko x'oo sa sixae koe tsééa sa kúrú, igabas ko kg'óëe sa gatu koe tsééa sa kúrú.

¹³Góáèa i hää a ko máá: "Dtcòmà ra hää, a gaa domka kg'uiia hää," témez. Gaam tc'ém éem dtcòm dim cíí ba úúa hääse xae ko gataga théé dtcòm, a ko gaa domka kg'ui, ¹⁴a xae a q'ana hää Gaam ée kò X'aigam Jeso ba x'ooan koe ghùia hää ba gha théé Jesom cgoa ghùi xae e sa, a gha gatu cgoa Gam cookg'ai koe óá xae e. ¹⁵I kò *ncéè xgàrasean* wèé ga gatu domka kúrúse, nxääsegaa i gha ée i kòo Nqarim di cgómkuan tchoanàse a kái ne khóè ne koe hää ne, a ne kaisase Nqari ba qäè-tcaoa máá, nxääsegam gha dqoñmè ka.

Gatá dis x'ää-q'oos nqarikg'ai di sa

¹⁶Ncées gúùs domka ta xhõen-tcáó tama. Féta i ga ko ma tchàa za ka di tc'áróa ta xgääse igaba i ko tcáoa ta wèém q'uum ka kåba-kåbaè. ¹⁷Subu xgàrasean xòm x'aè dia ko kaisa a chòò tama x'áàn óága máá ta a khama, **x'áàn** ncéè ko wèés xgàrase sa kaisase nqáé e. ¹⁸Eé hòò a bòòè tama zi gúù zi koe ta ko tcgáía ta qäea tòó, a ta a ée hòò a bòòè tama zi koe qäea tòó o tama khama. Eé ko hòò a bòòè zi ko xòm x'aè-coan cíí ga hää, igaba zi ko ée hòò a bòòè tama zi chòò tamase hää khama.

5 ¹Gatá di *tc'áróa ne* kgoara-cgae-q'oos gaas koe ta nqöómkg'ai koe x'læa hääs khama ii. Igaba ncéè kgoara-cgae-q'ooan kò ko kóbèè

e 4:4 *Nqarim dis ii sa úúa* - Gerika sa ko máá: "Nqarim dis ii sa ii ba," témez.

ne ta q'ana hāa, Nqarim koe ta x'āè-q'oovan úúa hāa sa. Ncēe x'áea ne khóè tshàu ka kúrúè tama, a gha chōò tamase nqarikg'ai koe hāa. ²Ta ko ncēes ***kg'lōès*** koe tshúù-tcaoase kg'ae, gatá di x'āè-q'oovan nqarikg'ai di cgoa hāakaguèan ta xgónèa hāa khama, ³nxāasega ta gha ēe ta kò ko hāa a, ne cuiskaga bōòè naka qg'aè-cgaea hāa tite khama. ⁴Qanega ta ncēes kgoara-cgæe-q'oos koe hèna x'aè ka ta ko tshúù-tcaoase kg'ae, kaisa thōòan q'oo koe hāase. Qgáian ta gha tcg'òò cgæeè sa ta tc'ëe tama, igabaga ta ***x'āè-q'oovan nqarikg'ai di cgoa*** hāakaguè kg'oana khama, nxāasegas gha ēe ko x'óó sa kg'òean ka kaàkaguè ka. ⁵Gaam ēe ncēes tséé sa kúrúa máá taa hāa ba Nqari Me e, ncēe Gam dim Tc'ëe ba x'áis khama ma máà taa hāa ba, nqòòkaguèa hāa gúùan gha tseegukaga hāa sa.

⁶Gaa domka ta wèé x'aè ka kaisa tcoman úúa hāa, a q'ana hāa, ēe ta tc'áróm koe x'āèa hāa x'aè ka ta X'aigam koe x'áean ***úúa hāa sa, êeta ta ga ma qanega*** gaan ka nqúù ta a ***igaba***. ⁷Dtcòìms koe ta ko guu a kg'òè khama, ēe ta ko bōòs ka tamase. ⁸Ta kaisa tcoman úúa hāa, a ta a ko tc'ëe, gatá di tc'áróan ta gha x'áean khama ma guu, a gha X'aigam cgoa x'áean koe hāa sa. ⁹Gaa domka ta ko kaisase tc'lëe, qâè-tcaokagu Me ta gha sa, ***Gam cgoa*** ta ga x'áean koe hāa, kana ta ga ***Gam ka*** nqúù ka hāa igaba. ¹⁰Wèéa ta ga méé ta Krestem cookg'ai koe x'áise naka taa Gam ka xgàràè khama. Nxāaska ta gha wèéa ta ga ēe kg'ano ta hāa sa máàè, wèés gúùs ēe ta gatá di tc'áróan koe kúrúa hāas tc'amkg'ai koe guu a, tshúù kana qâè sa.

Nqarim cgoa tòókua ne, Krestem koe guu a

¹¹Gaa domka xae q'ana hāa, Nqari ba méém q'áòè sa, khama xae ko khóè ne kúrú ne ***chìbia ne koe tcóóse***. Nqari ba qâèse q'ana hāa tcáoa xae qâè e sa, ra nqòòan úúa hāa, tcáoa tu koe tu gataga q'ana, tcáoa xae qâè e sa di i. ¹²Sixae gha gaicara dqomìmè sa xae qaa tama. Igabaga ne cl'ee ne hèna ncēe ko tchàa koe hèna zi gúù zi tchôòa úú cgoaa ne, tcáoa ne q'oo di zi gúù zi ka tamase. Gaa domka xae ko dàò ba x'áí tu u gatu gha sixae ka dqomìs ba, nxāasega tu gha xoara mááse ka. ¹³Ncēè tc'lëea xae kò ***koma*** nxana hāa ne i Nqarim domka gatà ii. Igaba ncēè tc'lëea xae kò ***koma*** tchàno ii ne i gatu domka gatà ii. ¹⁴Krestem di ncàñkua ne ko tcéè tcùi xae e khama. Xae ncēes gúù sa bôòa hāa: ncēè cúím khóèm ***Krestem*** kò wèé ne khóè ne x'óóa máána hāa ne, ne nxāaska wèéa ne x'óóa hāa sa. ¹⁵Me Kreste ba wèéa ta domka x'óóa hāa, nxāasega ne gha ēe kg'löèa hāa ne táá gane ka kg'löèa mááse ka, igaba ne gha kg'löèa máá Gaam ēe kò x'óóa máá nea hāa, a x'óóan koe ghùìèa hāa ba ka.

¹⁶Gaa domka ta ncēeska gatá cúí khóè ga nqöómkg'ai di tcgáian cgoa bôòa hāa tite. Nxāata ta xg'ao cl'ee x'aè ka ma Kreste ba nqöómkg'ai di tcgáian cgoa bôòa hāa igaba, ta cuiskaga gaicara gatà hëéa tite. ¹⁷Gaa

domkam diím wèém ëe Krestem koe hànà ba kàbam nqöóm *di* me e. Ncií zi gúù zia nqáea hää, zi wèé zi gúù zi ncëeska kàba zi i.¹⁸ I wèéan ncëe Nqarim koe guua, Gaam ncëe ko Krestem koe guu a Gam koe xg'ae-xg'ae ta a, ta tòóku ba, a ba a tsééan máà xaea hää, c'ëe ne xae gha Gam cgoa xg'ae-xg'ae ne tòóku ka.¹⁹ Ncëe xae ko méé a ko máá: Nqari ba kò nqöóm di ne khóè ne Krestem koe xg'ae-xg'ae ne Gam cgoa tòóku, a kò táá gane di chibian nxará tcäà, a ba a kò tchöàn ncëe tòókuan di máà xaea hää.

²⁰Gaa domka xae ko Krestem téé-q'oo koe kg'ui, Me ko Nqari ba sixae di kg'uian koe guu a dtcàrà tu u; Krestem téé-q'oo koe xae ko dtcàrà tu u a ko máá: Nqarim cgoa méé tu xg'ae-xg'aese naka tòóku, témé. ²¹Kreste ba kò cúí chìbi ga kúrú tama, igabagam kò Nqari ba gatá domka kúrú Me, Me chìbian úú, nxääsega ta gha gatá Gam koe guu a Nqarim di tchànoan úú ka.

6 ¹*Nqarim cgoa* ko tséáa xg'ae xu khóè xu khama xae ko ma dtcàrà tu u, gatu ncée Nqarim di cgómkuan hòòa tu gha táá káà hùi iise séé e ka. ²*Tcgāyas Gam dis koem* ko ***Nqari ba*** máá:

“Eēm kò ko cgómkuan dim x'aè ba hàà
ner kóm tsia hää.

Eēm kò ko kgoarakuan dim cáṁ ba hàà
ner kèo hùi tsí,”

témé khamá. Tseegukagam ncéeska cgómkuán dim x'aé me e, atseegukaga ncéeska kgoarakuan dim cám me e.

Paulom di qóm cgoa qgóókua ne

³C'ee khóè gha sixae di tsééan ntcoe sa xae tc'ee tama, gaa domka xae c'ee gúù xgáè-kg'am m gha tòò **tc'ee** tama. ⁴Igaba xae ko wéé gúùan ëe xae ko kúrú koe x'áí, Nqarim di xae tséé-kg'ao xae ii sa: qáò tcáóan cgoa xae kò qómian q'oo koe hää, xháé zi q'oo koe hëé naka qómí zi xg'aeku zi koe hëéthëé e. ⁵Xg'áfmè xae kò ko, a kò qáé-nquuan koe tcààè, a xae a kò xg'orean koe hää, a xae a kò tsééa cg'ooè, a xae a kò x'lóm tama, a kò tc'oo ga tc'oo tama. ⁶Sixae di q'anoan hëé naka q'ãa di tc'ëean hëé naka qáò tcáóan hëé naka qäèan hëéthëé ka **xae Nqarim di xae qãà xae e sa x'áia hää**, Tcom-tcomsam Tc'ëem koe hëé naka tseeguan di ncàmkuan cgoa hëé, ⁷naka sixae di kg'uiian tseegu di hëé naka Nqarim di qarian ka hëéthëé e. Tchànoan xae ncõo gába zi khama ma úúa hää, **x'ãa cgoa xae ko o** kg'lóm x'õàm xòè di i, naka **xgáèa ko máá xae**an dxàes x'õàs xòè di hëéthëé e. ⁸Tcommèa xae kò hää kana xae kò tcommè tama igaba, kana kò ko cóèe kana dqomìmè igaba **xae kò Nqarim di xae tséé-kg'ao xae e**. Tshúù-ntcõa-kg'aoan khama xae kò ma qgóóè igaba xae ko tseeguan nxàe. ⁹C'ee ne khóè ne ka xae c'úùèa hää, igaba xae kò **gatu ka** q'ãàèa. X'lóm khama xae kò ii, igaba bóò, kg'òèa xae hää. Xgàràè xae kò ko, igaba xae kò cg'ooè tama. ¹⁰Gatà ma xae kò ko ma thòò-tcaokaguè igaba xae kò

wèè x'aè ka qãè-tcaoa hää. Dxàua xae hää igaba xae kò káí ne khóè ne qguùkagu. Cúí gúù ga xae kò úú tama igaba xae kò wèè gúùan ga q'lòò.

¹¹Korinta tuè, kgoarasease xae ko gatu cgoa kg'ui, i tcáoa xae tchààse xgobekg'amsea. ¹²Tcáoa xae xae gatu koe tcéekg'am tama, igaba tu gatu tcáoa tu sixae koe tcéekg'ama hää. ¹³Tiri tu cóá tu ii khamar ko ma kg'ui cgoa tu u. X'áí xae e xámse-kg'aman gatà ii i, ncée xae sixae gatu koe úúa hääan khamar ii i. Tcáoa tu tchààse xgobekg'am.

Tempele ta Nqarim di ta a ke méé ta q'ano-q'anose

¹⁴Táá méé tu gane ëe dtcòm tama ne cgoa cíita noose joko ba tcéè guu. Ntama ia gha tchànoan ëe tchàno taman cgoa tsééa xg'ae? Kana ntama i gha ma x'áàn hëé naka ntcùúan hëéthëé xg'ae, a cíis gúù sa kúrú? ¹⁵Ntama ba ga ma Kreste ba dxäwam^f cgoa tòóku? Kana ba ga ntama dtcòmha hääam khóè ba ëe dtcòm tamam cgoa tòóku? ¹⁶Nqarim dim tempele ba ga ntama ma kúrúa mááseeèa hää nqárìan cgoa qáé-xg'ae sa kúrú? Gatá tempelem kg'õèa hääam Nqarim di ta a ka. Ncëem kò Nqari ba máá:

“Tiri x'áea ner gha **Tiri ne khóè** ne cgoa kúrú
a Ra a gha gane xg'aeku koe caate.

Gane dir Nqari Ra a gha ii,
ne gha gane Tiri ne khóè ne ii,”

témé.

¹⁷Ke “tcg'oa gane xg'aeku koe
naka gane cgoa q'aa,”
tam Nqari ba méé.

A ba a máá:

“Táá c'ëe gúù q'ano tama qgóó guu,
nxäaskar gha qâèse hëàkagu tu u.”

¹⁸“A Ra a gha gatu ka Xõò Ra ii,
tu gha Tiri tu cóá tu ii,
cóá xu hëé naka cóá zi hëéthëé tu,”
tam X'aigam wèè qarian úúa hää ba méé.

7 ¹Ncàm-ncamsa tuè, ncée nqòòkagukuan ta úúa hää, ke hàà naka ta wèés gúùs ëe ko gatá di tc'áróan hëé naka tc'ëea ta hëéthëé cg'uri-cg'uris koe q'ano-q'anose, naka taa tcom-tcomsas kg'õè sa cg'oèase kg'õè, Nqari ba q'làða hääase.

Korinta ne ko komsana domkam Paulo qãè-tcaoa

²Gatu di tcáoan xgobekg'ama máá xae e. Cúí khóè ga xae chìbi kúrú cgae ta ga hää, a xae a cúí khóè ga cg'âèan koe tcäà ta ga hää, kana

^f 6:15 dxäwa - Gerika sa ko “Beliare” témé.

xae c'ēe khóè kàa naka marian séè cgae e ta ga hāa. ³Chìbi-chibi tu ur ko domkar ncēe gúuan kg'ui tama. Ncēer kò kg'aika ma bìrì tua hāa khamaga ma: **kaisase xae ncàm tama**, tu wéé x'aèan ncēe kaga tcáoa xae koe hāa, x'óó xae ga ko kana xae ga ko kg'òè igaba. ⁴Kaisa kgoarasea ner gatu koe úúa hāa kg'ui cgoa tu ur gha di i, a ko gatu cgoa kaisase dqomse, **tu kaisa ntcàmkuan tíí koe úúa hāa**, ra kái xháéan koe xae ga hāa igaba kaisa qäè-tcaaoan úúa hāa.

⁵Eē xae kò Maketonia koe hāà ka igaba i kò sixae di tc'áróan táá sää-q'ooan hòò khama, xae kò wéé x'aè ka xháéan q'oo koe hāa: tchàa za guua zi mēéku zi hēé, naka **tcáoa xae** q'oo koe hànas q'áò sa hēéthéé di i. ⁶Igabam kò Nqarim, ncēe ko gane ée nqāaka hànna ne ntcàm ba, Titom di hāà-q'ooan ka ntcàm xae e. ⁷Gam di hāà-q'ooan cúí tama a kò ii **ncēe kò ntcàm xae e**, igaba **xae kò** théé **ntcàmmè** éem **gatu ka bìrì xaea hāa kg'uiyan ka: ntam** ma gatu ka ntcàmmèa sa. Tu ma xgónè tea hāas kam kò bìrì xae e, naka tu ma tshúù-tcaoa hāas ka hēé, naka tu ma tééa máá tea hāas ka hēéthéé e, ra ko kaisase qäè-tcao.

⁸Eētar kò ma tiris tcgāyas cgoa tshúù-tshuu-tcáó tu u, igabar ées **tcgāyas** ka chìbi bôòse tama. Kg'aiar kò chìbi bôòse, xòm x'aè-q'oo kas kò tshúù-tshuu-tcáó tu ua hāa sar ko bôò khama. ⁹Igabar ncēeska qäè-tcaoa hāa, tshúù-tshuu-tcáó tuar hāa domka tamase, igaba gatu di tshúù-tcaoa ne kò hēé tu u tu gatu di dàðan koe tcóóse domka. Nqarim q'áò ka tu kò tshúù-tcaoa, a kò táá sixae ka thòò-thòòe khama. ¹⁰Nqarim q'áò di tshúù-tcaoa nea ko kgoarasean koe ko úú tcóósean óága khama, i gatà ko hēé **khóèan** nxāas koe chìbi bôòse tama, igaba i ko nqōóm di tshúù-tcaaoan x'ooan koe úú. ¹¹Bóò, Nqarim q'áò di tshúù-tcaaoan gatu koe kúrúa hāa sa: **hùia te ka tu kò** qháé tu u, tééa máá **te ka**, xgóàse **kg'uiya máá te ka**, tcoma **te ka**, xgónèa **te ka**, tu ma máàse **tea** hāas ka, tu ma tshúùan xgàra kg'ónðsea máána hāas ka hēéthéé e. Wèés gúùs koe tu káá chìbi tu u sa tu x'áía hāa.

¹²Gaa domka ēer kòo góá máá tu u ka i kò chìbiga ne kana chìbi-chibiè tama ne domka tama a, igabar kò góá hāa, gatu koe i gha tchànose x'áise Nqarim cookg'ai koe, nta tu ma sixae cgoa tchòà úúa hāa sa. ¹³Wèé zi ncēe zia kò ntcàm xae e.

Xae kò sixae dis ntcàmkus tc'amkg'ai koe kaisase qäè-tcaoa hāa, Tito ba xae kò bôò me qäè-tcaoa hāa, gam di tc'ëea nea gatu wéé tu dian ka **kaba-kabaèa** hāa khama. ¹⁴Gatu kar kò gam koe dqomse, tu kò táá sau-cgaekagu te. Igaba wèés ée xae bìrì tua hāas ma tseegu ii khamagas ma ée xae kò Titom koe **gatu ka** dqomse hāa sa tseegu si i sa x'áía hāa théé. ¹⁵**Tiri x'aè-kg'áma nem kòo gatu koe úú ka** tu kò wèéa tu ga komnsame, a tu a kò q'áðan hēé naka cgìruan hēéthéé cgoa qäèse hààkagu me. Ncēe zi gúù zim ko tc'ëe-tc'ëese ka i ko gam di ncàmkuan gatu koe càuse. ¹⁶Kaisa tcoma ner gatu koe úúa hāa domkar ko qäè-tcao.

**Dtcòm-kg'ao ne Jutea koe hànà ne marian
xg'ae-xg'aea máá sa (8-9)**

Sere-seres Maketonia di zi kereke zi di sa

8 ¹Ncēeska, tíí qöe ga tuè, Nqarim Maketonia di zi kereke zi koe x'áía hää cgómkuan ka tu gha q'ää sa xae ko tc'ëe: ²Ncēeta noose kái zi kúrúa bóòku zi xháéan di zi koe ne hànà igaba i kò gane di qäè-tcaoan cg'oè a ntcää, ne kò ëeta ne ma kaisase dxàua hää igaba gane di qäè tcáón di qguàan x'áí *a máàku zi tcg'òó*. ³*Gane kar ko* nxàea tseegukagu khama a ko máá: ëe ne ga úúa hää sa ne kò tcg'òó, a ne a ëe sa nqáéa sa hëéthëé tcg'òó. Gane ka ne kò ⁴qarika dtcàrà xae e, cgómkuan dis máàkus cgoa ne gha c'lée ne cgoa xg'ae a *Jutea di ne* dtcòm-kg'ao ne tsééa máá sa. ⁵A ne a kò táá ëe xae kò ma nqòða hää khama *cúí* ma kúrú, igabaga ne kò kg'aia X'aigam koe máàse, a ne a *nxäwa* Nqarim di tc'ëean koe guu a sixae koe máàse.

Paulo ba ko dtcòm-kg'ao ne ntcàm, máàkua ne ne gha tcg'òó ka

⁶Tito ba nxääkamaga ncées máàkus cgómkuan di sa gatu koe tshoatshoara hää, khama xae kò dtcàrà me, gatagam gha ncées tséé sa xg'ara-xg'ara sa. ⁷Igaba ncée tu ma wèé zi gúù zi koe ma kaisase qguùa hää: dtcòmán koe hëé, kg'uijan koe hëé, q'än koe hëé, wèés kgoara-tcáós koe hëé, naka ëe xae xgaa-xgaa tua ncàmkuan koe ga hëéthëé, khamaga méé tu thëé ma ncées máàkus cgómkuan dis koe kaisase qguù.

⁸X'áèa ner máà tu u tama, igabar ko kg'amaga ncées sere-seres c'ëe ne ncée kaisase hùi kg'oana hää di sa x'áí tu u. Ncēem dàòm kar ko bôò, nta i ma gatu di ncàmkuan tseegu di i sa. ⁹Gatá dim X'aigam Jeso Krestem dis cgómkü sa tu q'ana hää khama: qguùam ko hää igabam ko gatu domka dxàu, Gam dis dxàus koe tu gha gatu nxäasega guu a qguù ka.

¹⁰Ncée nqáéa hääam kurim ka tu kò tc'ää a máàkuan tcg'òóa tu tu u, a tu a kò tc'ëe tu kò khama máà. Ke tiri kàan komansa: ¹¹Eë tu tshoatshoara hääas cgoa méé tu ncéeska xg'ara, naka ëe tu ma tc'ëea khama ma xg'ara-xg'ara si - ëe tu ma úúa hää khama ma máà. ¹²Khóè ba nta noose úúa hää sa *Nqarim koe* gúù méé tama khama. Cgáés gúù si i, khóèm ko ëem q'öða hää zi gúù zi ka c'lée sa tcg'òó kg'oana hää ne. *Nxäaskam gha Nqari ba qäè-tcaoa máá* dùús wèés ëem ko tcg'òó sa.

¹³C'ëe ne sääkagu, a gatua qómán q'oo koe tcää tu u sar tc'ëe tama, igabar ko cúítä noose tu gha ii sa tc'ëe: ¹⁴ncée x'aè ka tu gatu kaisase tc'ääón úúa hää, ke méé tu ëe tcàoa hää ne cg'oè-cg'oea máá. Eë tu gha ko tcào x'aè ka ne gha gane kaisase tc'ääón úúa hää, a gha nxäasega ëe tu tcàoa koe cg'oè-cg'oea máá tu u. Ncēem dàòm ka tu gha cúítä noo, ¹⁵ncée i ma *Nqarim di zi Tcgäya zi koe* ma góáèa a ko máá: "Gaam ëe kò káían

tcuù ba kò táá kaisase tc'âðan úú, me kò gataga gaam ëe kò cg'orðan
tcuù ba táá tcào,” téméè khama.

Titoa xu ko Korinta koe tsééa úúè

¹⁶Tc'ëe-tc'eeses ncéer tíí úúa máá tua hääs khama ii sam Nqari ba Titom tcáo koe tcana hää khamar ko Nqari ba qäè-tcaoa máá. ¹⁷Tito ba kò táá sixae dis dtcàrà *sam gha kûrûs* cúí sa dtcòm, igabam kò théé *gatuam gha hùi tu u* sa tc'ëe-tc'eesea máá, a ba a kò gam di ncàìman ka bîrîsea hää gatu koem gha síí sa. ¹⁸Xae ko sixae ka qöese ba gam cgoa *gatu koe* tsééa úú, ncée ko gam di tséean qäè tchöñan xgaa-xgaa di koe wèé zi kereke zi ka koaë ba. ¹⁹Ncée zi gúù zi ka cúí tamase, igabam kò gataga théé kereke zi ka nxárá tcg'ðóëa hää, ncée gha sixae cgoa xg'ae a gatu dis máàku sa **úú dis** tséé sa kúrú ba, nxääsegam gha Nqari ba dqomìmè ka, si sixae di tcáoan kgoarasea hääse hùi kg'oana hää sa x'áí théé ka.

²⁰*Xg'ae a qôos ka* xae ko qlöése, nxääsega i gha cúí khóè ga táá ncées máàkus kaisas ko ma xg'ae-xg'ae a samaës ka chìbi-chibi xae e ka.

²¹Tchàno zi gúù zi *kûrû sa* xae bîrîsea hää khama. Nqarim tcgái q'oo koe cúí tamase, igaba khóèan tcgái q'oo koe ga hêéthëé e.

²²A xae a ko sixae ka qöese ba gatsara cgoa tsééa úú, ncée kái q'oro kái zi dàò zi cgoa kgoara-tcáoam hää sa x'áí xaea ba, me gataga ncéeska gatu koe kaisa tcoman úúa hää khamam hùi tu um gha sa kaisase kgoara-tcáoam hää. ²³A ncée Titom xòè ka: tíí ka c'ëe me e, a tíí cgoa tséé-kg'ao me e gatu koe. A ncée c'ëe tsara sixae ka qöese ga tsara *ëe hää cgoa mea tsara* xòè ka: nxää tsaraa kereke zi di tsara x'âè úú-kg'ao tsara a, Krestem koe ko dqomìkuan óágä tsara. ²⁴*Gaa domka méé tu* ncée xu khóè xu gatu di ncàìkuan x'áí, nxääsega zi gha kereke zi *gatu di ncàìkuan* bôò, a q'ää, tchànose xae ko gatu ka dqomìse sa.

Paulo ba ko gaia dtcàrà, marijan gha tcg'ðóëè sa

9 ¹Qaase tama ia, góár gha máá tu u sa, hùikuan di tséean ncée ne ko Nqarim di ne khóè ne *Jerusalema di ne* tsééa mááè ka. ²Hùi *ne* tu gha sa tu kg'ónosea máána hää sar q'ana hää khama, a ra a ko Maketonia di ne khóè ne cookg'ai koe gatu ka dqomìse, a ra a ko bîrî ne a ko máá, Akaia koe tu gatu ncíísegä, ncée nqáéa hääam kurim koe ga guu a máàkuan tu gha tcg'òó sa kg'ónosea máána hää, témé. Si gatu dis kg'ónose sa *gaa koe* kái ne ghùi-ghuin-tcáoam hää. ³Ra kò *ncées gúùs domkaga* gatá ka qöese ga xu gatu koe tsééa úú. Ncér kò ma gatu ka ma dqomìse khamaga ma méé tu ma kg'ónosea hää sar ko tc'ëe. Ncée sa gha x'áí sa ii, chìbiga tama xae gha hää sa, gatu ka xae kò dqomìse ne. ⁴A ncée *gatu* koer kò ko c'ëe ne Maketonia ne cgoa síí a sao-xg'ae tu u, tu kg'ónose ta ga hää, ne xae gha kaisase saucgae, kaisa tcoman xae kò gatu koe úúa hää khama. (Gatu di saucgaekaguan kar kg'ui tama...) ⁵Gaa domkar kò bôò i ko qaase,

tíí qõe ga xu méér dtcàrà naka xu tc'ää-cookg'ai te naka síí cgaet tu u, naka xua síí bòò, ëe tu nqòòkagua hääsa máaku sa kg'ónòèa hääsa. Igabar ko tc'ëe, kgoara-tcáóase tu gha **gaas máaku sa** tcg'òó sa, chüiku tamase.

Marian tcg'òó a máà sa ko ts'ee-ts'eekg'aikuan óaga

⁶ Tc'ëe-tc'ëese ncẽe sa:

ëe ko cg'orò cgùrian xhárà
ba gha théé cg'orò tc'ooan tcuù,
me gha gaam ëe ko káise xhárà
ba théé kái tc'ooan tcuù.

⁷Wéém khóè ba méém ëem gabá tcáóa ba koe ma bìrísea hää khama ma tcg'òó, tc'ëe tama tcáó ka hëé naka chüiem ko domka hëéthëé tamase, Nqari ba gaam ëe ko q'anotcáóse tcg'òó a máà ba ncàma hää ke. ⁸Nqari ba wèé cgómkua nem gha káisase máà tu u di qarian úúa hää, nxäasega tu gha wèé x'aè ka wèé zi gúù zi koe, wèés ëe tu ko qaa sa úúa máásea hää ka, wèé zi tséé zi qäe zi tu gha nxäasega nqáéase kúrú ka. ⁹Ncẽe i ma **Nqarim di zi Tcgäya zi koe** ma góáea a ko máá:

“**Khóèm Nqari ba ko q'áò ba** ko aba zi tsai-tsai
a ëe dxàua hää ne máà;
i gam di qäean chöò tamase hää,”
téméè khama.

¹⁰Nqari ba ko xhárà-kg'ao ba cgùrian máà, a ba a wèé khóèan tc'ooan máà. Gatagam gha gatu di **zi gúù zi** càùa máà tu u cgùrian **khama ii zi** a gha kaikagu u, a gatu di qäean koe guu a kái tc'ooan kúrú. ¹¹Wéé za ga tu gha qguùkaguè, nxäasega tu gha wèé za ga kgoara-tcáóa hääse máàkuun tcg'òó ka. Ne gha **Jerusalema di ne khóè ne** Nqari ba qäe-tcaoa máá, **gatu di zi** máàku zi xae ko **tcg'òóa máá ne x'aè** ka. ¹²Ncẽe tu ko kúrús tséé sa Nqarim di ne khóè ne ko tcào sa tu gha cg'oè-cg'oea máá nes cùís tama si i, igaba kái ne khóè ne kúrú ne Nqari ba qäe-tcaoa máá si i théé. ¹³Tséés ncẽe tu kò gaas ka tseegu tu ii sa x'áia hää sa gha dqomkuan Nqarim koe óaga. Krestem di qäe tchöàn tu kò dtcòm, a kò komsana a, a tu a kò Nqarim di ne khóè ne hëé naka c'ëe ne wèé ne hëéthëé aban tcg'òóa máá ka kgoarase. ¹⁴Còrèa ne gha máá tu u, a gha xgónè tu u, cgómkuan ncẽem kò Nqari ba nqáéa hääse máà tua hää domka. ¹⁵Gam dis máàkus ncẽe kg'uiian cgoa nxæea tcg'òóe tites domka méém Nqari ba qäe-tcaoa máá!

Paulo ba ko gam di tséean x'aè úú-kg'aom ii di ka kg'uiia mááse (10-13)

10 ¹Tíia Paulo ra ko Krestem di qäean hëé naka qäe tcáóan hëéthëé ka dtcàrà tu u. Tíí ncẽe gatu koer kò hànna ne **koma** kg'amka ii

ra, igaba ncēe gatu cgoar kò hāa tama ne ko **koma** xgōàse kg'ui cgoa tu u ra. ²C'ee ne khóè ne ko máá, nqōóm ko ma tc'ee khama xae ko ma kg'ōè, témé. Bóòr ko ka i ko qaase, kaisase xgōàser gha kg'ui cgoa ne sa. Igabar ko dtcàrà tu u, táá tu gha chùi ter ncēem dàòm koe tcāà sa. ³Tseegu u nqōóm koe ta ga x'èè sa, igabaga ta nqōóm di cauan cgoa x'āàku tama. ⁴Ncōo gàba zi ncēe ta ko x'āà cgoa zia nqōóm di zi ncōo gàba zi tama zi i, igaba zi Nqarim di qarian úúa, a zi a gúùan zi ga kōbe di qarian úúa hāa. ⁵**Ncēe zi ncōo gàba zi cgoa** ta ko kàà-kg'láñi zi hēé, naka wèés gúùs èe ko dqomse sa hēéthéé kobe, gaa zi ncēe ko khóè ne xgáè-kg'am zi Nqari ba q'aan koe. Ta ko wèém tc'ee ba qgōó a qáé, a kúrú me me Kreste ba komsana. ⁶Ncēe gatu di komsana-q'oan kò tc'āða hāa, ne ta kg'lónòsea máána hāa, wèém khóèm di komsana taman xgàra ne.

⁷Gúùan di qāán cúiga tu ko bôò. Ncēe gatu ka c'ëem kò Krestem di me e sa bîrísea hāa, ne méém gatà ma tcáóa ba koe q'ana hāa, sixae igaba xae théé gaam khama ma Krestem di xae e sa. ⁸Gaa domkar sau-cgaekaguè tama, gatàr ga ko ma qarian ncēem X'aiga ba máà xaea hāa ka dqomse igaba. Qarian ncēem kò máà xaea hāa, nxäasega xae gha tshàoa ghì tu u, a táá kobe q'aa tu u ka. ⁹Tcgäya zi tiri zi cgoar ko q'ae kagu tu u khama i ga kò ii sar tc'ee tama. ¹⁰C'ee ne ko máá: "Paulom di zi tcgäya zia qarian úúa, a ko xgōàse kg'ui, igabaga ncēe cgáé-q'ooa ba kò gatá cgoa hànem qari úú tama, i gam di kg'lúian cíí gúù ga méé tama," témé. ¹¹Gatà ii ne khóè ne méé ne bôòa q'aa, èe xae ko tcgäya zi koe góá zi xae gha théé kúrú sa. Gatu cgoa xae ga hāa, kana xae ga gatu cgoa hāa tama igaba xae sixae xae e sa.

Táá méé ta dqomse guu

¹²Bèe xae ko, gane èe ko dqomse ne cgoa nxárá xg'aesea ne, kana gane hñanas téé-q'oos koe tòósea ne. Igaba ne ko gane, gane ka tc'āð-tc'āose, a ne a ko gane ka nxárá xg'aese. Tsóágase ne gáé káà tc'ee nea! ¹³Igaba xae sixae cuiskaga Nqarim máà xaea hñas tc'āð-tc'āos **kúrú xae gha tsééan** di sa nqáéa hñase dqomse tite, igaba xae gha Nqarim máà xaea hñas tc'āð-tc'āos cgoa dqomse, tc'āð-tc'āos ncēe gatu igaba tu gaas koe hñaa sa. ¹⁴Sixaea kò tc'āà di xae e, Krestem di qàè tchòàn ko gatu koe úúa hñaa xae. Khama xae c'ëem khóèm kúrúa hñaa tsééan dim nqōóm koe tcāà tama. Nqari ba máà xae e tua hñaa! ¹⁵C'ee ne khóè ne kúrúa hñaa tsééan koe xae nqáéase dqomse tama, igaba xae ko Nqarim máà xaea hñas tc'āð-tc'āos cgoa dqomse, a xae a nqòónan úúa hñaa, gatu di dtcòmán gha kai, a gha sixae di tsééan gatu xg'aeku koe kaisase tchààkagu sa. ¹⁶Nxäasega xae gha qàè tchòàn c'ee zi xg'aeku zi gatu ka ncií za hñaa zi koe sii xgaa-xgaa ka. C'ëem khóèm èem hñaa qgái koe kúrúa hñaa tsééan koe xae dqomse tc'ee tama khama.

¹⁷Igaba ncēe c'ëem khóèm kò dqomse kg'oana ne méém X'aigam koe dqomse. ¹⁸Ncēe khóèm kò dqomse, nem tchànom iise bôòè tama khama. Igaba ncēe X'aigam kò khóè ba dqom nem ko tchànom iise bôòè.

Paulo ba hēé naka tshúù-ntcōa di xu x'āè úú-kg'ao xu hēéthēé e

11 ¹Tiri káà tc'ëean koe tu ga qáò tcáó cgoa te sar ko tc'ëe; ke méé tu cgómnna gatà hēé. ²Nqarim koe guua hää taua ner úú cgoa tua hää khama. Cúím khóèm di séèkua ner nqòòkagu tua, Kreste ba, nxäasegar gha cookg'aia ba koe tòó tu u ka, qanega xóé cgoaè tamas dxàe-coas khama ma. ³Igabar ko q'áò, gatu di tc'lëea ne gha tseegu a q'ano máàseen Krestem di koe tcg'oaa sa, ëem kò cg'ao ba ma gam di kàan cgoa Efa sa ma qàe-qaea hää khamaga ma. ⁴Thamkase tu ko c'ëe khóèan koe máàse khama. Ncëè c'ëe khóèan kò hää cgaet tu u, a hää tääm Jesom, ncëe sixae qanega Gam ka xgaa-xgaa tu u ta ga hääm ka xgaa-xgaa, ne tu ko gaan koe máàse, kana tua sixae máà tua hääm tc'ëem ka tää ba hòòa, kana tua sixae xgaa-xgaa tu u ta ga hää qäè tchöàn ka tääán hòòa.

⁵Tíí ko bôò kar nxäata noose nqäaka hää tama gaxu x'āè úú-kg'ao xu ncëe cgáé xu u **ta i ko mééè xu** ka. ⁶Nxäatar ga ma kg'uiian xgaa-xgaasea máá tama, igabar tc'lëega ra a. Ncëes gúù sa xae wèé zi dàò zi koe qäëse x'áí tua hää.

⁷Nqarim di qäè tchöà ner kò xgaa-xgaa tu u x'äè kar kò surutakagu tu u tama, a ra a kòo cg'äré-cg'arese, nxäasega tu gha gatu kaikaguè ka; ka ra gáé kò ko chìbi sa kúrú? ⁸C'ëe zi kereke zir **koma** xhùua hää, gaa zi koer gha hùian hòò a gatua tsééa máá tu u zi. ⁹A ëer kòo gatu cgoa hää, a c'ëe gúù tcàoa hää kar kò cíí khóè ga qóm ba qgóókagu tama, ëer tcàoa hääs koe xu kò tíí qöe ga xu ncëe kò Maketonia koe guua hää xu hùi te khama. Ra kò wèé zi dàò-kg'árn zi koe qgóósea hää, táár gha qórñia máá tu u ka, a ra a gha gatà cüiga hëé. ¹⁰Ncëer ko ma Krestem koe tseeguan kg'ui khamaga ma i cuiuskaga ncëe dqomsean tiri Akaia di xu xg'aeku xu **ncëe gatu x'äèa hää xu** koe guu na chöökaguè hää tite. ¹¹Dùús domka **ra kò gatu koe hùian qaa tama?** Ncàm tu u tamar hää domkaa? Nqari ba q'ana hää, ncàm tuar hää sa! ¹²Khama ra gha ncëer ko kúrú sa kg'ama kúrú **a gatu di hùian qaa tite**, a gha nxäasega gaxu ëe ko sixae cgoa cüita noose tséé sa dqomse xu sau-cgaekagu. ¹³Eëta ii xu khóè xua tshúù-ntcōa di xu x'äè úú-kg'ao xu u, qäè-qaekuan di xu tséé-kg'ao xu, Krestem di xu x'äè úú-kg'ao xu kúrúsea hää xu. ¹⁴Arekagu tama i hää, satanam igabam ko moengelem x'äàn di ba kúrúsea hää khama. ¹⁵Gaa domka i are-aresa tama, gam di xu qäà xu igaba xu kò tchànoan di xu qäà xu kúrúsea hää ne. Chöò-q'oos koe xu gha gaxu di tsééan khama ma suruta kabìè.

Paulo ba ko gam di xgàrasean ka dqomse

¹⁶Gaicara ra ko kg'uiian tiri kg'ui a ko máá: Táá méé i cíí khóè ga káà tc'ëer iiise qgóó te guu. Igaba ncëè gatà tu kò ko hëé ne méé tu nxäaska káà tc'ëem khóè ba tu ga ko ma qgóó khama ma qgóó te, nakar nxäasega tíí igaba thëé cg'ärése dqomse. ¹⁷Ncëe dqomsean tiri koer X'aigam ga ko ma kg'ui khama

ma kg'ui tama, igaba ra ko káà tc'ee iise kg'ui.¹⁸ Ncāaga i ko kái khóèan ga nqōóm di cauan cgoa dqom̄se khamar gha tíí igabaga theé dqom̄se.¹⁹ Tc'eeega tu u **sa tu ko bìrísé**, igaba tu ko ëe káà tc'ee ii ne cgoa qâè-tcaoa hâase tsééa xg'ae ná!²⁰ Khóèa ne kò qâàn kúrú tu u, a ko tcana máá tu u, a ko ntcóm̄ tu u, a ko náà c'ää-c'ana tu u, a i a ko x'ábú góó tu u ne tu ko kgoara máá a.

²¹Ncée gúùan kúrú koe xae kò kg'amka xae e, téme sar ko saucgæ.

Igaba ncëè clée khóèan kò bìríséa hää clées gúùs ka i gha dqom̄se sa ner tíí igaba bìríséa hää (káà tc'eeem khóèm khamar ko ma kg'ui).²² Hebera dis qhàös di xua? Tíí igabar gaar ga ra a. Iseraele dis qhàös di xua? Tíí igabar gaar ga ra a. Abrahamam di xu tsgóo-coa xua? Tíí igabar gaar ga ra a.

²³Krestem di xu tséé-kg'ao xua? (Temeam khóèm khamar ko ma kg'ui a ko máá:) **gaxu kar** cgáé ra a, a ra a gaxu ka kaisase tsééa hää, a ra a gaxu ka kái q'oro qâééa hää, a gaxu ka kái q'oro quoëa, a kái q'oro x'óó ka hëéa.

²⁴Juta ne kar 5 q'oro 39 tsaman quoëa hää,²⁵nqoana q'oro ra kò **Roma ne ka** tsam xu cgoa quoë, a ra a kò c'ee x'aë ka nxqán cgoa xaoë, a ra a kò nqoana q'oro skepes ka x'óó cgoaë, a ra a kò c'ee x'aë ka koaba ba hëé naka ntcùú ba hëéthëé tshàam q'oo koe hää.²⁶ Eér kò káise caate a ko dàra kar kò kái zi tcabà zi koe tcâä: tshàan di zi, ts'ää-kg'aoan di zi, tiri ne khóè ne di zi, tää zi qhàözi di zi, x'áé-dxooan di zi, qâáka ka di zi, tshàa-dxooan di zi hëé naka tshúù-ntcõa di dtcõm̄-kg'aoan di zi hëéthëé koe.²⁷ Thôòkaser kòo tséé, a ra a thëé ko qórñse tséé, ra kò kái ntcùúan x'óù tama, a xàbàa hää, a cáína hää, a ko kái-kg'aise tc'ooan úú tama, a ra a kòo qgài, a qg'aë-cgaea hää.²⁸ Wèé zi gúù zi oose ra ko wèé cám ka qómán xám, wèé zi kereke zi tc'ëea máás tiris ka.²⁹ C'eeem khóèm kò kg'amka ii ner ko tíí igaba xámse a kg'amka. C'eeem khóèm kòo chibian koe tcâäe ner ko tshúù-tcao.

³⁰Ncëè qaase i kò ko, dqom̄ser ga sa, ner gha gúù zi tiri kg'amkan ko x'áí zi cgoa dqom̄se.³¹ Nqarim ncëe X'aigam Jesom ka Xòò ba, ncëe ko chôò tamase dqom̄mè ba, nxää ba q'ana hää tshúù-ntcõar nxâe tama sa.³² Damaseko koem kò tc'ää-cookg'aim x'aigam Aretasem dòm q'oo koe hää ba x'áé-dxoom Damaseko di ba kòre, nxâasegam gha qáé te ka.³³ Igabar kò x'áé-dxoom dim xhàrom kòm koe guu a q'ores q'oo koe hâase xòóè, a tshàu q'ooa ba koe nxâia tcg'oa.

Paulo ba ko x'áí zi bòò ka dqom̄se

12 ¹Dqom̄se méérs gúù si i, ëeta i ga ma cûí gúù qâè ga kúrúa máá te tama igaba. Ncëeskar gha X'aigam bòòkagu tea hää zi x'áí zi hëé naka xgòre-kg'láise ko zi ka hëéthëé kg'ui.² Q'ana ra hää Krestem koe hànám khóè ba, ncëe kò nqâéa hää kurian 14 ka, séè a kaisase tc'amaka hâam nqarikg'aim³ koe úúëa hää ba. (C'úùa ra hää, ncëes gúù sa kò cgáé-q'ooa ba

g 12:2 kaisase tc'amaka hâam nqarikg'ai - Gerika sa ko máá: "nqoana dim nqarikg'ai ba," téme.

koe kúrúse sa, kana sa ko x'áí sa^h ii – Nqarim cíí ba q'anaa.) ³Ra ncéem khóè ba q'ana hää (igabar c'túua hää, ncées gúù sa kò cgáé-q'ooa ba koe kúrúse sa, kana sa ko x'áí saⁱ ii – Nqarim cíí ba q'anaa) ⁴ntam kò ma séè a paradaisi koe úúè sa. Nxæèe tite zi gúù zim kò kófm, gúù zi ncée khóèan kgoara mááè naka nxæe tite zi. ⁵Ncéem khóèm kar gha dqomse igabar tíí ka dqomsea hää tite, tiri kg'amkan ka cíí ga a gha ii. ⁶A ncéè dqomser kòo ner káà tc'ëem khóè ba ii tama, tseegua ner gha ko nxæe khama. Igabar ncéeska dqomsea hää tite, nxääsegä i gha c'ëe khóèan táá kaisase tc'ëea máá te ka, ëe i ko tíí koe bóòs ka hëé naka ëe i ko tíí koe kómns ka hëéthëé e.

⁷Igaba méér táá kaisase kaikaguè guu ëer ko bóò zi x'áí zi kaisase kaia hää zi domka. Gaa domkar dxám ba cgàaa te koe máàèa hää, ncée satanam di tséé-kg'ao ii ba, me ko qhàe te, nxääsegär gha táá kaisase koase ka. ⁸Ncées gúùs domkar kò X'aiga ba nqoana q'oro còrè, nxääsegas gha tíí koe séèa tcg'òóè ka. ⁹Igabam kò birí te a máá: "Tiri cgómkua ne tc'äò tsia hää, *Tiri* qaria ne ko kg'amkan koe cg'oëase x'áíse khama," témé. Gaa domkar gha tiri kg'amkan koe kaisa qäè-tcaoan cgoa dqomse, nxääsegä i gha Krestem di qarian tíí koe hää ka. ¹⁰Gaas gúùs domkaga ra ko kg'amkan koe qäè-tcao, naka cóèkuu koe hëé, naka xháé zi koe hëé, naka xgàraku zi koe hëé, naka qómzi koe hëéthëé e, *ncéè* Krestem domka **zi kòo kúrúse ne**. Eér kò kg'amka ii ner nxääaska qari ra a khama.

Paulo ba ko Korinta dis kerekese ka káise tc'ëe-tc'ëese

¹¹Káà tc'ëem gúù bar kò kúrúse, igaba tu kò gatu gaan koe chùia úú te, gatu ka méér ga kò koaèa hääs gúù si i khama. Gúù cgáér tama ra a ga ii, igabar ëe xu x'áè úú-kg'ao xu cgáé xu u **ta ko méé** xu ka nqäaka hää tama. ¹²Tseegu **dir** x'áè úú-kg'ao **ra a** di zi x'áí zia kò gatu xg'aeuu koe qáò tcáoan cgoa x'áíè, x'áí zi cgoa hëé naka are-aresa zi gúù zi cgoa hëé naka kaia hää qarian cgoa hëéthëé e. ¹³Cúís gúù sa tu kò c'ëe zi kereké zi ka tcào: ra kò tíia táá qómzi koe qgóókagu tu u. Ke méé tu cgómna ncées chìbi sa qgóóa máá te!

¹⁴Ncéer ii kar nqoana dis dàra sar gha dàra tu u sa kg'ónòsea máána hää. A ra a cuiskaga qómá máá tu ua hää tite; ëe gatu di ii sar qaa tama, igabar ko gatuua qaa tu u khama. Cóján méé i gaan di xöðan táá tsééa máás gúù si i, igaba méé i xöðan gaan di cóján tsééa máá khama. ¹⁵Ra gha kaisase qäè-tcaoa hääse wëés gúùs ëer úúa hää sa gatu koe tséékagu naka tíí ga ra hëéthëé e. Ncée kaisaser kò ncàm tua hää, ne tua gha gatu cg'árése ncàm te? ¹⁶Ncée tu ma dtcòmnaa khamaga ma, táár kò qómzi ba qgóókagu tu u sa, igabar kò **koma** kàa sa kúrú, a gaas cgoa qgóó tu u. ¹⁷Ntama? A gaxu khóè xu ëer kò gatu koe tsééa úúa hää xu ka c'ëem cgoa

h 12:2 x'áí sa - Gerika sa ko máá: "cgáé-q'ooa ba ka tchàa koe," témé. **i 12:3 x'áí sa** - Gerika sa ko máá: "cgáé-q'ooa ba ka tchàa koe," témé.

ra kò c'ee gúù ga séè cgae tu u? ¹⁸Tito bar ko dtcàrà qōòm gha ka, a ko c'ëem dtcòm-kg'ao ba gam cgoa tséea úú. A Tito ba kò c'ee gúù ga séè cgae tu u ii? Cúim tc'ëem cgoa tsam gáé kò tséé tama? Cúim dàò ba tsam gáé kò séè tama?

¹⁹A ncée tu hää ka tua kò tc'ëea máá, gatu cookg'ai koe xae ko kg'uiia mááse, ta tc'ëea? Nqarim cookg'ai koe xae ko kg'ui, ëem ga ma Kreste ba ma kg'uiukagu xae e khama, si wëés gúùs *ëe xae ko góá a ko kúrú sa*, gatu di tshàoa ghùìèan di si i, ncàm-ncamsa tuè. ²⁰*Gatu koe* síí ner ko q'láò. C'eedaokar ëer ko ma qaa tu u khama ma sao-xg'ae tua hää tite, tu gatu igaba ëe tu kò ma qaa te khama ma sao-xg'ae tea hää tite. I gha c'eedaoka mëékuhan hëé, taukuhan hëé, xgóàn hëé, cëèan hëé, còèkuhan hëé, c'amkuhan hëé, bòòsean hëé naka kóíñku taman hëéthëé hää.

²¹Gaicara ra kòo síí nem gha tirim Nqari ba gatu cookg'ai koe cg'áré-cg'are te sar ko q'láò. Ra gha kái ne ëe kò nxäakamaga chibian kúrú ne kg'ae cgae, gane di chibian koe ne kò táá tcóóse khama. Qanega ne q'anoo taman hëé, cg'áràn hëé, naka cg'äèan hëéthëé koe hää.

Còo di zi dqàèku zi

13 ¹Ncëea nqoana dis dàras ga si i ncëer ko gatu koe dàra sa. *Si ko Nqarim dis Tcgäya sa méé a ko máá:* “Cám kana nqoana tééa-máá-kg'aoan di kg'áma ne gha wëés kg'ui sa nxàea tseegukagu,” témé. ²⁻³Eëe nxäakamaga chibian kúrúa hää ne hëé naka wëé ne c'ee ne hëéthëér ko dqàè; ëer kò cám di sa dàra nea kar kò ma dqàè ne khamagar ko ma ncëer káà iim x'aëm ka dqàè ne. Kreste ba ko tíí koe kg'ui dis x'áí sa tu ko qaa ná? Eër kò gaicara hää ner gaa domkaga ncëe ne khóè ne cuiskaga bòò guua hää tite. *Kreste ba* gatu koe kg'amka tama, igabam gatu xg'aeaku koe qarian úúa. ⁴Gatàm kò ma kg'amkan koe guu a xgàuè, igabam ko Nqarim di qarian ka kg'öè. Gataga xae ma Gam koe kg'amka xae e, igaba xae gha Nqarim di qarian ka Gam cgoa kg'löè, a tséea máá tu u.

⁵Gatu kúrúa bòòse naka tua bòò dtcòmán koe tu hàná sa; kúrúa tu gatu bòòse. Bóða tu q'aa tama Jeso Kreste ba gatu koe hàná sa? Igaba ncëè kúrúa tu kòo bòòse a ko tààè nem Jeso Kreste ba gatu koe hää tama. ⁶Ra tcoman úúa hää, bóða tu q'ana hää sixaea kúrúa bòòku sa tàà hää sa di i. ⁷Igaba xae ko Nqari ba còrè, táá tu gha c'ee gúù cg'äè ga kúrú sa. Khóè ne gha bòò, kúrúa bòòku sa xae tàà hää sa domkar ncëes gúù sa kg'ui tama, igaba xae ko tc'ëe, ëe tchàno ii sa tu gha kúrú sa, ëeta xae ga ma sixae tààè hää khama ii igaba. ⁸Cuiskaga xae tseeguan cgoa x'läkkua hää tite khama, igaba xae gha tseeguan kúrúa máá. ⁹Ncëè qari tu iis gúùs *cíí* sa gha ko qäè-tcaokagu xae e, ëe ta xae ga ma kg'amka khama ii igaba. Còrèa xae ko máá sa gatu gha còoka qōò si i. ¹⁰Gaa domkar ko ncëer káà ii ka ncëe zi gúù zi góá máá tu u, nxäasegar gha ëer kòo hää ne táá hää

xgóàse kg'ui a tiri qarian tséékagu ka. X'aiga ba ncēe qarian máà tea hää, tshàoar gha ghùi ***tu u*** ka, a táá tòà-q'aa ***tu u*** ka.

Còo di zi tsgám̄kaguku zi

¹¹ Còo dis ka, tíí qõe ga tuè, qãè-tcao tu. Gúù zi kúrú naka zi qãè, korèku tu, naka cút tc'ee ii, tòókuan cgoa kg'õè, nakam gha ncàm̄kuan hëé naka tòókuan hëéthëé dim Nqari ba gatu cgoa hää.

¹² Gatu ka c'ee ne tcom-tcomsas x'obèkus cgoa tsgám̄.

¹³ Wèé ne dtcóm̄-kg'ao ne ko tsgám̄kagu tu u.

¹⁴ X'aigam Jeso Krestem di cgóm̄kuan hëé
naka Nqarim di ncàm̄kuan hëé
naka Tcom-tcomsam Tc'léem di hää cgoakuan hëéthëé
méé i gatu wèéa tu cgoa hää.